

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น 2) พัฒนารูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น 3) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น และ 4) ประเมินรูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น โดยเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed-Methods Research) ดำเนินการวิจัย 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียน โรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น ระยะที่ 3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น และระยะที่ 4 ประเมินรูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น และการวิเคราะห์เนื้อหา ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังต่อไปนี้

5.1 สรุป

จากการดำเนินการวิจัย ทั้ง 4 ระยะ สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

5.1.1 สภาพการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น

5.1.1.1 จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย แนวคิด หลักการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียน ผู้วิจัยสรุปองค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไข และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

5.1.1.2 จากการศึกษาสภาพปัจจุบันของรูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น โดยการสอบถามผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มี

ความคิดเห็นต่อการบริหารงานในด้านต่างๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาการให้บริการด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนของโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินการในการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น โดยภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.50, \sigma = 0.58$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่ได้คะแนนสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.56, \sigma = 0.59$) รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.53, \sigma = 0.57$) และด้านที่ได้คะแนนต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.44, \sigma = 0.60$) ตามลำดับ จากการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินการในการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น โดยภาพรวมการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.02, \sigma = 0.54$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่ได้คะแนนสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.15, \sigma = 0.53$) รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไข ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.12, \sigma = 0.53$) และด้านที่ได้คะแนนต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.88, \sigma = 0.52$) ตามลำดับ และจากการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น โดยภาพรวม มีค่ามีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเฉลี่ยเท่ากับ 0.61 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไข มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุดเท่ากับ (0.67) รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเท่ากับ (0.63) และด้านการมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเท่ากับ (0.62) ตามลำดับ

5.1.2 การพัฒนารูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น

5.1.2.1 การศึกษาผลการเทียบเคียงการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียน จากการศึกษาดูงานจากหน่วยงานที่จัดการศึกษาในลักษณะเดียวกันนั้น จึงเห็นว่าโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่นในการดำเนินการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ ควรสร้างการมีส่วนร่วมในการคัดกรองและการประเมินนักเรียน และสร้างความตระหนักให้แก่ผู้ปกครองได้ทราบถึงรายละเอียดการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียน ในภาพรวมก่อน และการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพเฉพาะบุคคล ดำเนินการตามแผนอย่างสม่ำเสมอเนื่องควรมีการประสานเครือข่ายทั้งผู้ปกครอง ครู บุคลากร นักวิชาชีพ แพทย์ โรงพยาบาล ชุมชน สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อให้การฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ การมี

ส่วนร่วมในการทบทวนแผนโดยกระบวนการประเมินซ้ำ ควรมีการนิเทศ ติดตาม และสุดท้ายคือ ควรมีการรายงานผลการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนให้แก่ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ ผ่านทางช่องทางต่าง ๆ ในหลายรูปแบบ

5.1.2.2 จากการสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น สรุปได้องค์ประกอบด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การคัดกรองและการประเมินนักเรียน (Screening & Assessment) 2) การจัดทำแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพเฉพาะบุคคล (IRP : Individualize Rehabilitation Plan) 3) การดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนเป็นรายบุคคล (Individualize Rehabilitation) 4) การประเมินซ้ำ (Reassessment) 5) การนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงาน 6) การรายงานผลการฟื้นฟูสมรรถภาพ (Reporting)

5.1.2.3 การยกร่างรูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น ผู้วิจัยได้สรุปองค์ประกอบของการบริหารการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนที่สอดคล้องกัน และได้องค์ประกอบของการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ โรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การคัดกรองและการประเมินนักเรียน 2) การจัดทำแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพเฉพาะบุคคล 3) การดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนเป็นรายบุคคล 4) การประเมินซ้ำ 5) การนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงาน 6) การรายงานผลการฟื้นฟูสมรรถภาพ

5.1.2.4 การตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น โดยผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุมของร่างรูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียน โรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.56$, $\sigma = 0.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด ลำดับแรก คือ ด้านความถูกต้องครอบคลุม ($\mu = 4.57$, $\sigma = 0.51$) รองลงมาคือ ด้านความเหมาะสม ($\mu = 4.55$, $\sigma = 0.49$) ตามลำดับ

5.1.2.3 การสร้างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น ผู้วิจัยนำข้อมูลสารสนเทศจากผลการศึกษาในการดำเนินการมาจากระยะที่ 1 และระยะที่ 2 มากำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างร่างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น และนำร่างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้ตรวจสอบวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence index: IOC) ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ตั้งแต่ 0.8-1.00 จากนั้นผู้วิจัยจึงนำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ตามกระบวนการดำเนินการตามรูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น

5.1.2.5 การประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น โดยผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความถูกต้องครอบคลุมของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.64$, $\sigma = 0.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุดลำดับแรก คือ ด้านความเหมาะสม ($\mu = 4.65$, $\sigma = 0.47$) รองลงมาคือ ด้านความถูกต้องครอบคลุม ($\mu = 4.62$, $\sigma = 0.47$) ตามลำดับ มีข้อเสนอแนะจากการตรวจสอบและปรับปรุงคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้ 1) เขียนหลักการในคู่มือการใช้รูปแบบฯให้สอดคล้องกับหลักการจัดกิจกรรม 2) ควรใช้ภาษาที่คงที่ 3) ปรับหลักการให้สอดคล้องกับแนวคิดของทฤษฎีที่นำไปใช้ 4) ปรับการเขียนวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน ไม่ต้องเขียนรายละเอียดมากเกินไป 5) การวัดและประเมินผล ภาษาที่ใช้และวิธีเขียนระบุการวัดให้ชัดเจน จากข้อเสนอแนะดังกล่าวผู้วิจัยได้ปรับปรุงคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น โดยภาพรวมผู้ทรงคุณวุฒิ เห็นว่ารูปแบบและคู่มือการใช้การบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น มีคุณภาพตามมาตรฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด โดยได้รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบที่ผ่านการพัฒนา และปรับปรุงรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบจากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และการรับรองคุณภาพตามมาตรฐานก่อนนำไปทดลองใช้

5.1.3 ผลการใช้รูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น

5.1.3.1 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 พบว่า ครูผู้สอนทุกคน มีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น รวมทั้งสามารถประยุกต์ใช้รูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนให้เข้ากับบริบทของโรงเรียน ในภาพรวมของการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียน อยู่ในคุณภาพระดับดี แต่ยังมีรูปแบบการฟื้นฟูบางส่วนที่ต้องมีการปรับปรุงพัฒนาให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน

5.1.3.2 จากการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนพิการโดยการใช้รูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น พบว่า นักเรียน

มีผลการฟื้นฟูสมรรถภาพในระดับที่สูงขึ้นหลังจากใช้รูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น และส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพในการใช้ชีวิตประจำวันได้อย่างอิสระดีขึ้น และสามารถเรียนรู้ได้อย่างเป็นปกติ

5.1.3.3 ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น พบว่า ผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้แทนจากหน่วยงานฟื้นฟูสมรรถภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.66$, $\sigma = 0.47$) และพบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการคัดกรองและการประเมินนักเรียน ($\mu = 4.73$, $\sigma = 0.42$) รองลงมา คือ การจัดทำแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพเฉพาะบุคคล ($\mu = 4.72$, $\sigma = 0.44$) และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การรายงานผลการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียน ($\mu = 4.57$, $\sigma = 0.47$)

5.1.4 การประเมินรูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น

5.1.4.1 การประเมินผลคุณภาพตามมาตรฐานของรูปแบบฯหลังจากการใช้รูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่นในสถานการณ์จริง พบว่า ภาพโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.75$, $\sigma = 0.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุดลำดับแรก คือ ด้านมาตรฐานด้านความเป็นไปได้ ($\mu = 4.77$, $\sigma = 0.35$) รองลงมาคือ ด้านความเป็นประโยชน์ ($\mu = 4.72$, $\sigma = 0.46$) ตามลำดับ และจากการสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยการนำเสนอผลการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น จากการใช้จริงเพื่อยืนยันประสิทธิภาพของของรูปแบบ ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการดำเนินการตามรูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น ในกระบวนการดำเนินงานของ 2 ขั้นตอน ใน 6 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 2 การจัดทำแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพเฉพาะบุคคล (Individualize Rehabilitation Plan: IRP) และขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนเป็นรายบุคคล (Individualize Rehabilitation)

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 ผลการศึกษาสภาพการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น

จากการศึกษาสภาพการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น พบว่า มีการปฏิบัติงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่นนั้น เป็นการดำเนินงานที่ยังไม่สนองตอบความต้องการจำเป็นของนักเรียนรายบุคคล และยังพบว่าความไม่สม่ำเสมอ ความไม่ต่อเนื่องของการเข้ารับบริการฝึก เป็นสาเหตุหนึ่งทำให้การส่งเสริมพัฒนาสมรรถภาพ และบำบัดฟื้นฟูสภาพของร่างกายนักเรียนให้อยู่ในสภาพที่พร้อมจะเรียนรู้ได้อย่างปกติ นับเป็นอุปสรรคต่อการรับบริการด้านการจัดการศึกษา จึงทำให้กระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนไม่เกิดประสิทธิผลเท่าที่ควร ทั้งนี้หากผู้เกี่ยวข้อง หรือผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับนักวิชาชีพมากขึ้นแล้วจะส่งผลต่อการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น เกิดประสิทธิผลมากที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของ อโนชา ทศนาธนชัย (2551) วรรณรัตน์ ลาวัณ (2549) และนริสา วงศ์พนารักษ์, ศิรินาถ ตงศิริ และบังอร กุมพล (2557) ที่พบว่า กระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพจะเกิดประสิทธิผลได้นั้น จะต้องให้ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียน และต้องสร้างเจตคติให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเห็นความสำคัญของการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียน

จากการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนในทุกด้าน มีระดับความต้องการปฏิบัติในระดับมาก โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการวางแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนเฉพาะบุคคล การนำผลการประเมินเข้ามาปรับปรุงแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพเฉพาะบุคคล ตามความเหมาะสม โดยมีการร่วมตัดสินใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทบทวนแผนการให้บริการและปรับปรุงแผนการให้บริการให้มีความเหมาะสมกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนเป็นรายบุคคล และการสร้างความตระหนักด้านการดำเนินการให้บริการด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนแก่ครู บุคลากร ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับรัชณี สรรเสริญ และคณะ (2553) พบว่า หน่วยบริการระดับปฐมภูมิส่วนใหญ่จัดระบบการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการตามแนวคิดการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ โดยใช้ชุมชนเป็นฐานดำเนินการปรับปรุงเครือข่ายการดูแลสุขภาพ และการให้บริการการส่งต่อทางการแพทย์ เพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพ และป้องกันความพิการโดยหน่วยบริการปฐมภูมิเริ่มดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการรวมถึงการบูรณาการแนวคิดการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยใช้ชุมชนเป็นฐานเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาสุขภาพชุมชน เช่น การสนับสนุนทุน การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน การระดมคนพิการ ครอบครัว และสมาชิก

ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพมากขึ้น ตลอดจนการฟื้นฟูสมรรถภาพตามความต้องการของคนพิการเป็นฐาน แต่อย่างไรก็ตามบุคลากรทางสุขภาพยังได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับแนวคิดการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน และความชำนาญเฉพาะทาง ตลอดจนการสนับสนุนอำนาจความสะดวกอย่างจำกัด ส่วนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชนมีบทบาทเป็นพันธมิตรและร่วมดำเนินงานการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการในระดับปานกลาง ดังนั้นเพื่อการปรับปรุงการดำเนินงานฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ในหน่วยบริการปฐมภูมิมีความจำเป็นต้องให้ความสำคัญและลงทุนทั้งการส่งเสริมความรู้และพัฒนาทักษะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายการสร้างควมมีน้ำใจในระบบสนับสนุน การดำเนินงานการใช้เครือข่ายที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนาความร่วมมืออย่างเป็นทางการระหว่างบุคลากรทางสุขภาพ ชุมชนคนพิการ และครอบครัวอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม เพื่อเป็นการส่งเสริมและปรับปรุงคุณภาพชีวิตของคนพิการอย่างมีประสิทธิภาพ

5.2.2 ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น

ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น พบว่า ในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น ได้คู่มือการใช้รูปแบบรูปแบบการบริหารจัดการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น และองค์ประกอบการดำเนินงานการบริหารจัดการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย

5.2.2.1 การคัดกรอง และการประเมินนักเรียน (Screening & Assessment) เป็นการประเมินแรกรับจากการรวบรวมข้อมูลทั่วไป และข้อมูลความพิการโดยทีมนักวิชาชีพ ด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับระดับความรุนแรง และสภาพความพิการของนักเรียนแต่ละราย ประกอบด้วยการซักประวัติด้วยแบบซักประวัติ การตรวจร่างกายด้วยแบบตรวจร่างกาย และแบบประเมินระดับความสามารถการสังเกตความรุนแรงของสภาพความพิการ และภาวะแทรกซ้อนด้วยแบบสังเกตความรุนแรง และแบบสำรวจภาวะแทรกซ้อนที่นักเรียนมีอยู่ในปัจจุบัน การทดสอบความสามารถในการเคลื่อนไหว เคลื่อนย้ายตนเองและความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันด้วยแบบทดสอบความสามารถในการเคลื่อนไหว เคลื่อนย้ายตนเองและการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ระดับความสามารถในการรับรู้ รวมทั้งความสามารถในการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้วยแบบทดสอบความสามารถทางด้านวิชาการ เพื่อจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ตั้งเป้าหมายและระยะเวลาในการวางแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพ และเพื่อให้สามารถระบุความเสี่ยง ข้อจำกัด ข้อควรระวังในขณะที่ฟื้นฟูสมรรถภาพ วางแผนการจัดการศึกษา

5.2.2.2 การจัดทำแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพเฉพาะบุคคล (Individualize Rehabilitation Plan : IRP) เป็นกระบวนการวางแผน ตั้งเป้าหมาย และกำหนดแนวทางในการในการเรียนรู้ หรือการฟื้นฟู

สมรรถภาพนักเรียนเป็นรายบุคคล ที่ดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน โดยนักกายภาพบำบัด นักกิจกรรมบำบัด นักอรรถบำบัด และนักศิลปะบำบัดของโรงเรียนที่สอดคล้องกับการคัดกรอง การซักประวัติ การตรวจร่างกาย การสังเกต และการทดสอบความสามารถในการเคลื่อนไหว เคลื่อนย้ายตนเอง และความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของนักเรียน ที่เขียนขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการดำเนินการจัดทำแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพเฉพาะบุคคล เป็นเครื่องมือในการจัดการกับกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพให้กับนักเรียนทั้งหมด

5.2.2.3 การดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนเป็นรายบุคคล (Individualize Rehabilitation) เป็นการดำเนินการตามแผนด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม จากการสร้างการมีส่วนร่วมในการให้บริการด้วยด้านกายภาพบำบัด กิจกรรมบำบัด อรรถบำบัด ศิลปะบำบัด โดยอาศัยวิธีการต่างๆ ได้แก่ การรักษาด้วยความร้อน ความเย็น การตัดดีด การยืดกล้ามเนื้อ การนวด การใช้เทคนิคต่างๆ เพื่อกระตุ้นหรือยับยั้งการทำงานของกล้ามเนื้อ การให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องความพิการ ประเภทต่างๆ ตลอดจนการป้องกันภาวะแทรกซ้อนต่างๆ และส่งเสริมให้นักเรียนได้ออกกำลังกายเพื่อเพิ่มความแข็งแรงให้กับตนเอง ส่งเสริมการทำงานประสานสัมพันธ์ของมือ การส่งต่อเพื่อรับยา ฉีดยา และผ่าตัดแก้ไขความพิการจากแพทย์เฉพาะทางในโรงพยาบาลการประยุกต์กิจวัตรหรือกิจกรรมเพื่อบำบัดรักษา การประดิษฐ์ดัดแปลง จัดทำ อุปกรณ์หรือเครื่องช่วย การออกกำลังกายกล้ามเนื้อในการพูด การเป่า การดูด การเลียนแบบรูปปาก การออกเสียง การพูดเป็นคำ การใช้กิจกรรมการระบายสี การวาดภาพ การลากเส้น การปั้น การสร้างสรรค์งานจากกิจกรรมต่างๆ ของศิลปะ เพื่อให้ให้นักเรียนควบคุมและมีพัฒนาการในการเคลื่อนไหว ได้แก่ การคว่ำ การพลิกตะแคงตัว การคลาน การนั่ง การยืน การเดิน และเคลื่อนย้ายตนเอง ในสถานการณ์ต่างๆ ได้ สามารถทำความสะอาดร่างกาย แต่งกาย รับประทานอาหาร ขับถ่าย สื่อสารกับบุคคลได้ มีสุนทรียภาพและสามารถดำรงชีวิตในสภาพแวดล้อมและปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

5.2.2.4 การประเมินซ้ำ (Repeated Measurements) เป็นการทดสอบความสามารถในการเคลื่อนไหว การเคลื่อนย้ายตนเอง ความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ด้วยตนเอง เพื่อดูความก้าวหน้า และการชะลอตัว รวมทั้งระดับความสามารถในการรับรู้ของนักเรียนด้วยแบบประเมิน ภายหลังจากการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพเฉพาะบุคคล (IRP) อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง หรือปีการศึกษาอย่างน้อย 2 ครั้ง เพื่อปรับปรุงเป้าหมายในการจัดการศึกษา และการฟื้นฟูสมรรถภาพให้เหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ ของโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น การทบทวนพัฒนาการ ความสามารถด้านการเคลื่อนไหวและการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน ภายหลังจากได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพโดยทำการประเมิน อย่างน้อย 2 ครั้ง เมื่อสิ้นสุดการฟื้นฟูสมรรถภาพตามแผน และสิ้นปีการศึกษา

5.2.2.5 การนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงาน (Supervision) เป็นการให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ปัญหา เยี่ยมเยียน และสะท้อนผล ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ และสนับสนุนภาคปฏิบัติ เพื่อปรับปรุง แก้ไข พัฒนา การฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือ การเคลื่อนไหว หรือสุขภาพของโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่นให้ดีขึ้น ตามรูปแบบการให้การฟื้นฟูสมรรถภาพที่สอดคล้องและเหมาะสม ตอบสนองความต้องการจำเป็นพิเศษตามแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพเฉพาะบุคคล (IRP)

5.2.2.6 การรายงานผลการฟื้นฟูสมรรถภาพ (Reporting) เป็นการเขียนข้อมูลและการรายงานด้วยวาจา ขณะที่ดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนตามแผน หรือการรายงานภายหลังการพัฒนาการเรียนทาง กายภาพบำบัด กิจกรรมบำบัด อรรถบำบัด และศิลปะบำบัด เพื่อให้ทราบถึง พัฒนาการ ปัญหา อุปสรรคในระหว่างการทำงาน รวมถึงผลการฟื้นฟูสมรรถภาพที่กำหนดไว้ในแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพเฉพาะบุคคล (IRP) เมื่อสิ้นสุดปีการศึกษา และเสนอต่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพของโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น

ในการพัฒนารูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วม 5 ขั้นตอน คือ 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุ การร่วมในการตัดสินใจ การกำหนดความต้องการ และจัดลำดับความสำคัญ ซึ่งแบ่งเป็นการตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงการวางแผน และการตัดสินใจในช่วงการทำงานตามแผนที่วางไว้ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ หมายถึง ร่วมดำเนินการปฏิบัติกิจกรรม มีส่วนร่วมในการประชุมปรึกษาหารือในการดำเนินการ และการดูแลรักษาเพื่อให้การดำเนินกิจกรรมสำเร็จผลตามวัตถุประสงค์ การมีส่วนร่วมในการกำหนดรายละเอียดหรือวิธีการดำเนินงานของโรงเรียน และการร่วมวางแผนปรับปรุงแก้ไขปัญหาเพื่อติดตามผลการดำเนินงาน และการมีส่วนร่วมดำเนินการ มีส่วนร่วมในการจัด และการเข้าร่วมโครงการกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา เช่น การร่วมออกแรง การร่วมบริจาคทรัพย์ การร่วมทางด้านสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ การเข้าร่วมในการบริหารและการประสานขอความร่วมมือโดยดำเนินงานตามแผนงานที่วางไว้ 3) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง ร่วมในการประเมินผล มีส่วนร่วมในการควบคุม และการตรวจสอบการดำเนินงาน ดูแล รักษาและประเมินผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น 4) การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไข หมายถึง มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น ร่วมในการเสนอแนวคิดในการและมีส่วนร่วมในการปรับปรุงกระบวนการทำงาน และแก้ไขงานต่าง ๆ ให้ดีขึ้น และ5) การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ หมายถึง การร่วมชื่นชมในผลสัมฤทธิ์ ร่วมเห็นคุณค่าในการกระบวนการพัฒนา ภาควิชาหรือฝ่ายทางวิชาการ มีส่วนร่วมในการรับประโยชน์จากการร่วมดำเนินงาน การร่วมรับประโยชน์ในการพัฒนาผู้เรียนที่ตรง

ตามแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพเฉพาะบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับ นริสา วงศ์พนารักษ์ ศิรินาถ ตงศิริ และ บังอร กุมพล (2557) ในการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมผ่านแนวคิดการฟื้นฟูสมรรถภาพโดยชุมชนในการขับเคลื่อนงาน พบว่าความรู้และทัศนคติต่อการดูแลคนพิการความคิดเห็นต่อกระบวนการดูแลคนพิการในชุมชนแบบมีส่วนร่วม และความพึงพอใจของผู้ร่วมดำเนินการวิจัยมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ผู้วิจัยจึงได้เสนอให้มีการสร้างความเข้าใจในการใช้ข้อมูลสมรรถนะคนพิการ เพื่อประโยชน์ในการหากระบวนการดูแลคนพิการในชุมชนที่เหมาะสม ผลความสำเร็จเกิดจากการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน ได้แก่การคัดกรองเบื้องต้นเลือกกลุ่มเป้าหมาย ประเมินระดับความพิการและความต้องการโดย ICF ให้ ความช่วยเหลือที่เหมาะสม ตามความต้องการและประสานความช่วยเหลือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการสร้างข้อตกลงการทำงานร่วมกันระหว่างภาคีเครือข่าย สอดคล้องกับทำนอง ภูเกดพิมพ์ (2553) ที่กล่าวว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพความคิด ความเชื่อและความยึดมั่นของแต่ละบุคคล แต่ละหน่วยงานแต่ละองค์กร อีกทั้งยังขึ้นอยู่กับกาลเวลาแต่ละยุคแต่ละสมัยอีกด้วย โดยการมีส่วนร่วมเป็นหัวใจสำคัญในการเสริมสร้างพลังการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม (Teamwork) ที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาเพราะทำให้ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนร่วมเข้าใจสถานการณ์และอุทิศตนมากยิ่งขึ้นเพื่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาสอดคล้องกับ จรัส อติวิทยากรณ์ (2553) ก็ได้กล่าวถึงใช้การจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ เพื่อการพัฒนาที่ปฏิบัติให้มีคุณภาพสูงขึ้น และยังคงสอดคล้องกับชินวัฒน์ อนุพันธ์, ศิรินาถ ตงศิริ และชนัดดา พลอยเลื่อมแสง (2561) ได้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาการดูแลคนพิการทางการเคลื่อนไหวโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ศึกษาข้อมูลบริบทพื้นที่ 2) จัดประชุมวางแผนเชิงปฏิบัติการ 3) กำหนดแผนงาน 4) ปฏิบัติตามแผน 5) ติดตามประเมินผล 6) สรุปผล โดยกระบวนการนี้ส่งผลให้คนพิการทางการเคลื่อนไหวมีพฤติกรรมสุขภาพ ที่ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติผู้ดูแลมีวิธีการปฏิบัติต่อคนพิการที่ดีขึ้น และมีเจตคติต่อคนพิการดีขึ้น

5.2.3 ผลการศึกษาการใช้รูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น

จากการทดลองใช้รูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น และศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น พบว่า ครูผู้สอนทุกคนมีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียน รวมทั้งสามารถประยุกต์ใช้รูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียน ซึ่งภาพรวมของการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนที่สร้างขึ้นอยู่ในคุณภาพระดับดี และมีผลความพึงพอใจที่มีต่อการทดลองใช้รูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนใน

การฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียน โรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ Gumus (2012) ได้ศึกษาเกี่ยวกับของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้ ส่วนร่วมของชุมชน ในโรงเรียนตุรกี กรณีการวิเคราะห์หลายระดับการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสำรวจปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของโรงเรียนทั้งในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาเฉพาะปัจจัยในระดับชุมชน พบว่า การมีส่วนร่วมของเด็กนักเรียนทั้งสองระดับ มีปัญหาคล้ายกับหลาย ๆ ประเทศที่กำลังพัฒนา มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของเด็กชายและเด็กหญิง ปัจจัยการมีส่วนร่วมด้านครัวเรือนโดยไม่คำนึงถึงบทบาทของสภาพแวดล้อมที่เด็กอาศัยอยู่ มีตัวแปรด้านบริบททางเศรษฐกิจ และสังคม ในการสร้างแบบจำลอง พบว่า มีการกำหนดนโยบาย พัฒนาระบบความสัมพันธ์ตามบริบท เศรษฐกิจ สังคมในเข้ามา มีส่วนร่วมกับโรงเรียนและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากขึ้น ปัจจัยความสัมพันธ์ระหว่างครัวเรือนและระดับการมีส่วนร่วม พบว่าผู้ปกครองและหัวหน้าครัวเรือน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน ความยากจนของครัวเรือนและครัวเรือนขนาดใหญ่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน ผลการศึกษาการวิเคราะห์หลายระดับแสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของนักเรียนในโรงเรียนกับชุมชนมีนัยสำคัญแตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับ Mobbs (2013) ได้ศึกษาการพัฒนาเด็กที่มีสุขภาพดีด้านคุณลักษณะมีความเชื่อมโยงกับคุณลักษณะ การมีส่วนร่วมของเครือข่าย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการศึกษา พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กันเมื่อเปรียบเทียบในระดับคุณลักษณะของเครือข่ายกับผลการดำเนินงาน และเมื่อเปรียบเทียบกับ ประสิทธิภาพของเครือข่ายกับความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างโครงสร้างเครือข่ายกับองค์กร และความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างโครงสร้างเครือข่ายกับองค์กรที่ ให้บริการเมื่อเปรียบเทียบกับ ประสิทธิภาพของเครือข่าย มีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างระดับของการรวมกลุ่มของผู้ให้บริการ ระดับปฐมภูมิเทียบกับประสิทธิภาพของเครือข่าย ยังพบว่าความไว้วางใจระหว่างภายในองค์กร เครือข่าย ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพของเครือข่าย และสอดคล้องกับ นริสา วงศ์พนารักษ์, ศิริินาถ ตงศิริ และบังอร กุมพล (2557) โดยการศึกษาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผ่านแนวคิดการฟื้นฟูสมรรถภาพโดยชุมชนในการขับเคลื่อนงาน พบว่าความรู้ และทัศนคติต่อการดูแลคนพิการความคิดเห็นต่อกระบวนการดูแลคนพิการในชุมชนแบบมีส่วนร่วม และความพึงพอใจของผู้ร่วมดำเนินการวิจัยมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ผู้วิจัยจึงได้เสนอให้มีการสร้างความเข้าใจในการใช้ข้อมูลสมรรถนะคนพิการเพื่อประโยชน์ในการหากระบวนการดูแลคนพิการในชุมชนที่เหมาะสม ผลความสำเร็จเกิดจากการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน ได้แก่การคัดกรองเบื้องต้นเลือกกลุ่มเป้าหมาย ประเมินระดับความพิการและความต้องการโดย ICF ให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสมตามความต้องการ และประสานความช่วยเหลือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งการมีส่วนร่วมในการสร้างข้อตกลงการทำงานร่วมกันระหว่างภาคีเครือข่าย

5.2.3.1 ผลการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนพิการโดยการใช้รูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น จากการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโดยการใช้รูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น พบว่า นักเรียนมีผลการฟื้นฟูสมรรถภาพในระดับที่สูงขึ้นหลังจากใช้รูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น และส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพในการใช้ชีวิตประจำวันได้อย่างอิสระดีขึ้น และสามารถเรียนรู้ได้อย่างเป็นปกติ สอดคล้องกับอนันตญา เจียนรัมย์ (2557) พบการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการโดยรวมอยู่ในระดับมากแต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบด้านสุขภาพร่างกาย และจิตใจอยู่ในระดับมากเพราะเป็นความจำเป็นอันดับแรกในการแก้ไขหรือปรับปรุงสภาพคนพิการที่ทุกคนต้องได้รับด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม พบความต้องการในระดับมากเพราะคนพิการรายได้ต่อซึ่งทำให้คนพิการมีเงินไม่เพียงพอที่จะนำมาซ่อมแซม หรือปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของตนเองให้มั่นคงการศึกษา พบว่าความต้องการอยู่ในระดับมากเพราะคนพิการเห็นว่าตนได้รับการศึกษาไม่เพียงพออาชีพและรายได้ พบว่า ความต้องการอยู่ในระดับ ปานกลาง เนื่องจากความพิการเป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพ และคนพิการส่วนใหญ่ได้รับเบี้ยยังชีพเป็นประจำประกอบกับคนพิการส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษา ทำให้ขาดความรู้ความสามารถขาดทักษะเฉพาะด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมพบความต้องการในระดับปานกลาง เพราะความพิการเป็นอุปสรรคต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม และศิริไลซ์ วนรัตน์วิจิตร และอรวรรณ กิรติสิโรจน์ (2560) เรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการโดยใช้อุปกรณ์ฟื้นฟูและอุปกรณ์ช่วยเหลือ จากต้นทุนภูมิปัญญาชุมชนศึกษาในคนพิการ และครอบครัว 70 คน ในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า 1) ผลการค้นหาค้นหาต้นทุนความรู้ภูมิปัญญาชุมชนด้าน อุปกรณ์สำหรับคนพิการที่บ้านพบอุปกรณ์จากภูมิปัญญาชุมชน 53 ชิ้น ได้รับข้อเสนอแนะในเชิงวิชาการ ด้านความปลอดภัยและข้อระวังในวิธีการใช้อุปกรณ์ 2) ผลการพัฒนาระบบการดูแลคนพิการ โดยใช้อุปกรณ์ต้นทุนความรู้ภูมิปัญญาในชุมชน พบว่า ระบบฯ ประกอบด้วย 2 ระดับ คือ การสนับสนุนระดับอำเภอ ได้แก่ (1) การกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมาย (2) กำหนดให้มีศูนย์การจัดการ (3) พัฒนาทรัพยากรบุคคลด้านการดูแลคนพิการ (4) สนับสนุนงบประมาณ (5) ศูนย์อุปกรณ์เพื่อคนพิการ ได้รับจากภาครัฐและบริจาค (6) จัดช่องทางการให้คำปรึกษาสื่อสารตลอด 24 ชั่วโมง (7) ผู้บริหารระดับสูงของสาธารณสุขและนายอำเภอให้การสนับสนุนและขวัญกำลังใจ

5.2.3.2 ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น การศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบ การบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น พบว่า ผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้แทนจากหน่วยงานฟื้นฟูสมรรถภาพ โดย

ภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการคัดกรองและการประเมินนักเรียน (Screening & Assessment) รองลงมา คือ การจัดทำแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพเฉพาะบุคคล (IRP: Individualize Rehabilitation Plan) และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การรายงานผลการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียน (Reporting) อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของ สมพร หวานเสรี (2547) พบว่า ผลการทดลองใช้รูปแบบการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 9 จังหวัดขอนแก่น พบว่า ผู้ปกครอง และบุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก เด็กบกพร่องทางสติปัญญาทุกคนได้รับการพัฒนาศักยภาพเพิ่มขึ้น และผู้ปกครองมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับ นพดล ฐิติจันทร์ (2560) ได้สรุป กระบวนการให้บริการของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 9 จังหวัดขอนแก่น เป็นกระบวนการ ในการดำเนินการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention: EI) มี 10 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การสร้างความตระหนักการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม 2) การรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล 3) การคัดกรองผู้เรียนตามประเภทความพิการทางการศึกษา 4) การประเมินความสามารถพื้นฐาน 5) การจัดทำแผนการให้บริการเฉพาะครอบครัว (IFSP) หรือแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) 6) การประสานงานเครือข่ายความร่วมมือ 7) การให้บริการโดยใช้กิจกรรมที่เหมาะสม 8) การนิเทศ ติดตามประเมินความก้าวหน้าและส่งต่อ 9) การสรุปผลจัดทำรายงาน 10) การเผยแพร่ และผู้ปกครองมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

5.2.4 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น

5.2.4.1 ผลการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานของรูปแบบฯหลังจากการใช้รูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น ในสถานการณ์จริง พบว่า มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ และมาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของ พวงมณี ชัยเสรี (2557) ได้กล่าวถึง กระบวนการขั้นตอน การบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการไว้ว่า โดยกระบวนการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ก่อนเข้าสู่โปรแกรม คือ ระยะที่เด็กก่อนเข้ารับบริการ ได้แก่ การส่งต่อการค้นหาและการคัดแยก ระยะที่ 2 การรับบริการ คือ ระยะที่เด็กเริ่มเข้ารับบริการ ได้แก่ การตรวจสอบการพัฒนาแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล หรือแผนบริการครอบครัวการปฏิบัติการสอนและ การประเมินผล ระยะที่ 3 การสิ้นสุดการรับบริการ ได้แก่ การส่งต่อไปสู่โปรแกรมใหม่และการจัดที่เรียนที่เหมาะสมให้เด็กได้เรียนร่วมในโรงเรียนปกติทั่วไป หรือเรียนในโรงเรียนการศึกษาพิเศษเฉพาะความพิการ

สอดคล้องกับบริษัท สรรเสริญ และคณะ (2554) ได้กล่าวไว้ว่ารูปแบบการฟื้นฟูสมรรถภาพโดยใช้ครอบครัว และชุมชนเป็นฐานเป็นการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม (Collaborative Approach) จากหลายภาคส่วนที่เข้ามาเกี่ยวข้องในลักษณะเป็นหุ้นส่วน (Partnership) ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชนทุกขั้นตอนควบคู่ไปกับขั้นตอนการมอง การคิด และการปฏิบัติ (Look-Think-Act) ที่มีลักษณะเกลียวปฏิสัมพันธ์ (Spiral Action) ภายใต้กรอบแนวคิดนวัตกรรม การดูแลภาวะเรื้อรัง (Innovative Care for Chronic Conditions: ICC) ซึ่งเน้นการพัฒนากระบวนการดูแลคนพิการโดยครอบครัว หุ้นส่วนในชุมชน และทีมสุขภาพเชิงรุกที่มีปฏิสัมพันธ์กับคนพิการโดยตรง (Micro system) และเชื่อมโยงเข้ากับระบบของการดูแลสนับสนุนขององค์กรในชุมชนได้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีปฏิสัมพันธ์กับคนพิการทางอ้อม (Meso system) กระบวนการสร้างและพัฒนาระบบ มี 4 ระยะ 7 ขั้นตอน คือ ระยะที่ 1 ระยะเพาะเมล็ดต้นกล้า (ก่อร่างสร้างฐาน) 1) การสร้างความร่วมมือในการพัฒนา 2) การร่วมมองและสะท้อนปัญหา ระยะที่ 2 ระยะรดน้ำพรวนดิน (หัวเลี้ยวหัวต่อ) 3) การร่วมคิดเพื่อการพัฒนา 4) การร่วมสร้างระบบที่พึงประสงค์ ระยะที่ 3 ระยะแต่งกิ่งใบและให้ปุ๋ย (พัฒนาต่อเนื่อง) 5) การร่วมประเมินและสะท้อนการปฏิบัติ 6) การร่วมแสวงหาและพัฒนาต่อ ระยะที่ 4 ระยะผลิดอกออกผล (ปรับให้เข้าสู่วิถีของครอบครัวและชุมชน) 7) การเพิ่มพลังและสร้างความยั่งยืน สอดคล้องกับ Bachman, et al. (2008) ที่ศึกษาในเรื่องรูปแบบการจัดการดูแล สำหรับผู้ใหญ่ชาวลาตินที่เป็นโรคเรื้อรังและพิการ ผลของปฏิบัติการ The Brightwood Health Center เพื่อปรับปรุงผลลัพธ์การดูแลสุขภาพสำหรับชาวลาตินที่มีความพิการและเป็นโรคเรื้อรังที่มีรายได้ต่ำ โดยมีมีจัดให้มีการส่งเสริมการดูแลปฐมภูมิและพฤติกรรมสุขภาพและประสานงาน การดูแล การบูรณาการพฤติกรรมสุขภาพ และสุขภาพทางกาย การติดตามที่ห้องฉุกเฉินโรงพยาบาลและการเข้าพักรักษาตัวที่โรงพยาบาล การให้ความรู้ทางสุขภาพและส่งเสริมสุขภาพ และการฝึกปฏิบัติการ กิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและการออกกำลังกาย ผลลัพธ์จากการศึกษาพบว่า ก่อนร่วมโปรแกรม ผู้เข้าร่วมรายงานภาวะสุขภาพ ไม่สามารถเข้าถึงบริการตามความต้องการและมีประสบการณ์ที่ไม่ดีกับระบบบริการสุขภาพ แต่หลังจากเข้าร่วมโปรแกรมมีการปรับปรุงภาวะสุขภาพที่ดีขึ้น เข้าใจในการรักษาและการใช้ยาดีขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ผลลัพธ์การฟื้นฟูสภาพในรูปแบบนี้ทำให้คนพิการสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพตามความต้องการ มีความเข้าใจ ในการรักษา และการใช้ยาทำให้สามารถปรับปรุงภาวะสุขภาพ การทำหน้าที่ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้นอกจากนี้ยังช่วยลดค่าใช้จ่ายที่โรงพยาบาลทั้งผู้ป่วยในและผู้ป่วยนอก รูปแบบนี้ถึงแม้จะเป็นการดูแลคนพิการในชุมชนแต่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลจะมีเฉพาะทีมดูแลด้านสุขภาพเท่านั้นไม่มีการระบุถึงดูแลช่วยเหลือจากครอบครัวและผู้เกี่ยวข้องในชุมชนที่ คนพิการอาศัยอยู่เข้ามามีบทบาทร่วมด้วย และสอดคล้องกับศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ (2558) ที่ศึกษาการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยชุมชน (Community-Based Rehabilitation: CBR) เป็นโครงการหนึ่งในโครงการพัฒนาคนพิการขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) ที่บัญญัติ

ขึ้นจากที่ประชุมระหว่างองค์กรต่างประเทศ 3 องค์กร ได้แก่ ILO, UNESCO และ WHO ใน ค.ศ.1994 (WHO, 2004) หมายถึง การเชื่อมโยงทุกส่วนในสังคมโดยอาศัยวิธีการทางการแพทย์ การศึกษา สังคม และการฝึกอาชีพ เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพหรือการเสริมสร้างความสามารถของคนพิการให้มีสมรรถภาพดีขึ้น และเสริมพลังของคนพิการให้สามารถดำรงชีวิตโดยอิสระได้ในสังคมและอยู่ร่วมกับสังคมได้ในทุกมิติ มีโอกาสทำงานหรือดำรงชีวิตในสังคมทัดเทียมคนทั่วไป การดำเนินงานเน้นให้ความสำคัญกับการพัฒนาชุมชนในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคนพิการทั้งในด้านการป้องกัน และการฟื้นฟูความพิการโดยใช้ชุมชน ครอบครัวและทรัพยากรในชุมชน เปิดโอกาสให้คนพิการ ครอบครัวคนพิการ สมาชิกชุมชนตลอดจนองค์กรหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งนอกและในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกกิจกรรมการดำเนินงานทั้งหมดไม่มีการแยกงานโครงการเป็นเอกเทศ แต่มุ่งผสมผสานขยายงานและกิจกรรมเกี่ยวกับคนพิการที่ชุมชนปฏิบัติมาแต่เดิม เพื่อให้การฟื้นฟูและการป้องกันความพิการในชุมชนนั้นมีความเข้มแข็งเป็นที่ยอมรับ และได้รับ การสนับสนุนจากชุมชนมากยิ่งขึ้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

รูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้มีประสิทธิผล สามารถนำไปฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพได้ การมีส่วนร่วมผู้ปกครอง ครู บุคลากร ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง ส่งผลต่อการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพเพิ่มขึ้น และมีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบจึงควรได้รับการสนับสนุนให้โรงเรียนที่จัดการศึกษาให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ นำไปใช้เพราะรูปแบบดังกล่าวเป็นการให้การฟื้นฟูสมรรถภาพควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอน หากนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพส่งผลให้สามารถดำรงชีวิตอย่างอิสระได้แล้ว ก็ย่อมจะสามารถศึกษาเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี สามารถที่จะศึกษาเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา หรือเลือกกิจกรรมในการพัฒนาทักษะชีวิตที่ต้องการได้อย่างเต็มศักยภาพของตนเองได้

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการนำรูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่นไปใช้

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะแก่องค์กรที่สนใจในการนำรูปแบบไปใช้ ซึ่งได้แก่ โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ หรือโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องประเภทต่างๆ ดังนี้

5.3.2.1 ศึกษารายละเอียดองค์ประกอบของรูปแบบให้เข้าใจอย่างชัดเจน เพื่อปรับกิจกรรมให้เหมาะสมกับนักเรียนพิการ

5.3.2.2 ทำความเข้าใจกับผู้ปกครองเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบ คือ ขั้นตอนระบบสังคม หลักการตอบสนอง และระบบสนับสนุนให้ชัดเจน

5.3.2.3 จัดเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินสมรรถภาพพื้นฐาน และใช้ในการพัฒนาศักยภาพนักเรียนพิการให้พร้อมก่อนดำเนินการใช้รูปแบบให้เพียงพอทั้งด้านคุณภาพ และด้านปริมาณตลอดจนเตรียมความพร้อมในด้านสถานที่ใช้ในการพัฒนาศักยภาพนักเรียนตามความต้องการจำเป็นเพื่ออำนวยความสะดวกต่อผู้ปกครอง และนักเรียนที่เข้ารับบริการ

5.3.2.4 ระยะเวลาในการดำเนินการตามรูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น ควรปรับให้พอเหมาะกับข้อจำกัดของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล

5.3.3 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.3.3.1 ควรมีการวิจัยและพัฒนาารูปแบบการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น ไปใช้ในกระบวนการพัฒนารูปแบบอื่นอีกอย่างหลากหลาย

5.3.3.2 ควรมีการศึกษารูปแบบในการสร้างเจตคติของผู้ปกครอง ชุมชน เครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีความบกพร่องต่อไป